

De ene maakt kunst, de ander verkoopt ze. Zo simpel lijkt de relatie tussen artiest en galerist, en toch speelt er tussen die twee veel meer dan dat. Het gaat over vertrouwen, chemie en een absoluut respect voor kunst. Drie duo's vertellen over hun bijzondere band.

Door **Katrien Steyaert** Foto's **Eva Donckers**

Als een liefdesrelatie waarvan je hoopt dat ze nooit stopt

'Wij beschermen Shirley tegen de haaien in de kunstwereld'

Sinds haar partner Marie-Paule De Vil op een cursus pottenbakken de schwing van **Shirley Villavicencio Pizango** (32) ontdekte, staat **Yasmine Geukens** (56) Shirley wekelijks bij met raad en daad.

"O God, ik heb het al direct verprutst." Dat dacht ik toen ik in 2017 van Yasmine en Marie-Paule een plaatsje had gekregen in hun *Ecce Homo*-tentoonstelling, maar te laat was gekomen en de verkeerde muur had beschilderd', vertelt Shirley. 'Ze zeiden me onomwonden dat die manier van werken niet oké was.'

'Ik geloof dat galeristen tot de weinige mensen behoren die kritiek mogen uiten op kunstenaars', zegt Yasmine. 'Dat is niet altijd makkelijk voor de artiesten in kwestie, maar bij ons weten ze dat opmerkingen opbouwend bedoeld zijn.'

Kwam de kritiek inderdaad constructief over, Shirley?

— **Shirley**: 'Zeker. Ik voelde me niet neergehaald, alleen een beetje beschaamd, alsof Yasmine en Marie-Paule mijn mama's waren die me uit liefde terechtwezen. Ook toen ze bij de opbouw van een latere tentoonstelling zeiden dat een sculptuur van mij volledig in de ruimte verdween en dus geen meerwaarde was, nam ik dat aan. Hun feedback is altijd beargumenteerd.'

— **Yasmine**: 'Ik kan me wel vinden in het beeld van twee kunstmoeders die een hoop kinderen hebben die ze willen beschermen. Shirley staat nog maar drie jaar op de kunstscene en gelooft in de zuivere goedheid van mensen, terwijl wij na 22 jaar in het vak weten dat er ook haaien rondzwemmen. Daarvoor willen we haar behoeden.'

Jullie selecteren alleen de juiste kopers en partners voor haar?

— **Yasmine**: 'Ja. Haar werk moet in goede collecties terecht komen, ze moet in het buitenland kunnen exposeren en interessante residenties doen.'

— **Shirley**: 'Vorige zomer merkte ik weer dat Yasmine en Marie-Paule me niet commercieel willen gebruiken. Ik opende mijn derde solo bij hen en kort voordien bereidde Yasmine me mentaal voor op de kans dat er door corona minder of zelfs niets zou worden verkocht, maar ze verzekerde me dat ze sowieso achter mij stonden.'

'Net omdat ze het beste met mij voor hebben, gaf ik hen mijn handtekening. Die kunnen ze overal gebruiken. Ik vertrouw hen blindelings.'

Was het van bij het begin raak?

— **Yasmine**: 'Het was eerst aftasten, vooral vanwege het generatieverschil. We vonden dat ze beter wat minder postte op sociale media, tot we inzagen dat we dat moesten loslaten. Shirley is Shirley, met het hart op de tong. Ik ben gereserveerder, maar dankzij Shirley besef ik hoe mooi het kan zijn om direct je emoties te uiten.'

— **Shirley**: 'Ik communiceer heel makkelijk en bijna wekelijks met Yasmine, waardoor ze mij goed aanvoelt, ook als ik bijvoorbeeld verdrietig ben tegen het einde van een tentoonstelling. Ik blijf er moeite mee hebben om mijn werken te verkopen en los te laten.'

Hoe pept Yasmine je op?

— **Yasmine**: 'Meestal hoef ik alleen maar even tjes extra te informeren of het wel goed met haar gaat. Met Shirleys artistieke keuzes bemoeien we ons natuurlijk nooit. Ze bereidt nu een tentoonstelling voor rond haar broertje Manolo - we hebben thuis portretten van hem hangen; we kunnen het niet laten Shirleys werk te kopen - en dat was volledig haar idee.'

— **Shirley**: 'Door mijn jeugd in het Amazone-

woud en in een sloppenwijk in Lima in beeld te brengen, probeer ik die een plaats te geven. Ik krijg daarin van de galerie de volledige vrijheid, dat is heel belangrijk.'

Lezen je galeristes je werk meteen juist?

— **Shirley**: 'Ja. Onlangs bouwde ik een installatie en had Yasmine supersnel door dat die ging over het opeisen van mannelijke macht door vrouwen. Ik voelde me ook direct op mijn gemak bij haar en Marie-Paule, omdat ze vrouwen zijn. Mijn relatie met mannen is moeilijker.'

— **Yasmine**: 'Behalve kunst zijn vrouwenrechten mijn grote passie, dus ik ben mateloos geboeid door Shirleys nieuwe feminisme, dat ze net als haar gekleurdeheid in haar werk verweeft. Ook haar sterke persoonlijkheid en drift om te creëren vind ik ongelooflijk. Ontneem haar haar atelier, en ze kan niet meer ademen.'

— **Shirley**: 'Ik zal altijd kunst maken, hoor. Ik oefende zelfs al in schilderen met mijn mond, voor het geval ik op een dag mijn handen verlies. Ik houd hout vast dat dat nooit gebeurt en dat ik met Yasmine en Marie-Paule kan blijven samenwerken. Het is zoals een liefdesrelatie waarvan je hoopt dat ze nooit stopt.'

Wat wordt jullie volgende wapenfeit?

— **Shirley**: 'Eerst en vooral wil ik voor Marie-Paule en Yasmine koken. Ik heb een fascinatie voor de fusie tussen de Japanse en Peruaanse keuken, dus ik ga ceviche en gyoza's maken, helemaal op mijn manier natuurlijk.'

— **Yasmine**: 'Ook dat experiment zullen we ongetwijfeld weten te smaken.'

‘Alleen op het tennisveld gaapt er tussen ons een kloofje’

Tien jaar na hun eerste gezamenlijke tentoonstelling is de band tussen **Rinus Van de Velde** (37) en **Tim Van Laere** (49) uitzonderlijk hecht.

‘Onze vriendinnen hebben aanvaard dat Rinus en ik elkaar zelfs ’s nachts spreken’, glimlacht Tim. Rinus knikt. ‘Ik herinner me een specifiek moeilijk moment en hoe evident het was om Tim om drie uur ’s nachts te bellen. We wandelden een grote toer door de stad en dat hielp. Zonder in detail te treden: ik worstelde met de liefde, had het idee dat daarover bepaalde verwachtingen bestonden, maar Tim deed me inzien dat ik individuele keuzes mag maken.’

Is die chemie een voorwaarde voor een goede samenwerking?

— **Tim:** ‘Ik denk het wel, al blijft het allereerste criterium dat de artiest zeer goede kunst maakt en kan inpikken op de conversatie die kunst al eeuwenlang is. Zodra Rinus in 2006 afgestudeerd was en in mijn galerie begon te klussen, merkte ik dat hij al uitzonderlijk veel kennis had voor zijn leeftijd. Hij werd op dat gebied mijn favoriete gesprekspartner. Pre-corona gingen wij drie, vier keer per jaar op reis om in een stad alle musea te bezoeken en daar dan nog uren over door te praten.’

— **Rinus:** ‘Ik herinner me die keer dat we rond vijf uur in New York landden en een taxi namen rechtstreeks naar de galleries. Die waren nog maar een uur open. We sleurden onze bagage mee omdat we per se werk van Paul McCarthy, Philip Guston en anderen wilden zien. Pas op, Tim vindt soms artiesten supergoed aan wie ik weinig vind, en omgekeerd.’

— **Tim:** ‘Wij zijn puzzelstukken die goed in elkaar passen, maar elk hun eigen vorm hebben.’

Discussiëren jullie weleens hevige?

— **Tim:** ‘Ja, maar we komen daar altijd sterker uit. Meestal gaat het over strategische keuzes. Het is al gebeurd dat Rinus blij was met de uitnodiging van een buitenlands museum, terwijl ik wilde afwachten tot een groter instituut hem vroeg. Ik ben heel gedediceerd in mijn overtuiging dat je niet mag bombarderender, maar op de juiste plek en het juiste moment werk moet tonen.’

— **Rinus:** ‘Het is heel handig om behoed te worden voor vallen die je zelf nog niet ziet. Zeker in het begin was ik als pleaser te veel geneigd om ja te zeggen. Gelukkig was Tim er dan.’ (lacht)

Hij kan de confrontatie beter aan?

— **Tim:** ‘Ik vind die niet moeilijk, omdat ik een duidelijke visie heb over waar ik op lange termijn naartoe wil, over wanneer een kunstenaar een dik boek moet uitbrengen of in een bepaald museum moet exposeren. We bouwen hier aan een heel leven in de kunst en verdedigen dat samen.’

— **Rinus:** ‘Daarom is het zo grof als galerieën uit hebberigheid meteen cashen, zelfs al verspelen ze zo voor de jonge kunstenaar de kans op een lang leven in zijn atelier.’

Zijn popelende kopers niet moeilijk af te houden?

— **Tim:** ‘Toch wel. Ik heb kunstenaars met enorme wachtlijsten, dus het zou makkelijker zijn om hen op te dragen meer werk te maken, maar dat vind ik absoluut niet kunnen.’

— **Rinus:** ‘Dat mensen zoets zelfs maar zouden vermoeden over Tim, kan ik niet verdragen. Wij hebben een continue dialoog, maar die vertrekt altijd vanuit mij, de kunstenaar.’

Rinus, je vindt je werkproces zo intiem dat je leden getuigen duldt. Krijg jij, Tim, wel onbeperkte toegang tot zijn atelier?

— **Tim:** ‘Ja, maar ik ga nooit zonder dat hij mij vraagt. Die regel hanteer ik voor al mijn kunstenaars. Stel dat ze nog midden in een zoekproces zitten, dan kom ik misschien voor ze er klaar voor zijn en zet ik onnodige druk. Maar zodra ze me in hun heiligdom uitnodigen, sta ik daar.’

— **Rinus:** ‘Hij is dan altijd wildenthousiast en kijkt met heel z’n zijn. Zijn grote kracht is dat hij zich kan verplaatsen in mijn singuliere praktijk én in die van andere kunstenaars van de galerie, zoals Kati Heck of Ben Sledsens.’

Vanwaar die fascinatie?

— **Tim:** ‘Kunstenaars behoren tot de belangrijkste mensen in onze maatschappij, want ze houden de vinger aan de pols en voorspellen als zieners de toekomst. Daarom wil ik samen met mijn rechterhand Elke Segers en mijn ongelooflijke team een vrijplaats voor onze artiesten creëren. Alles staat hier in functie van hen.’

— **Rinus:** ‘Tim had een knap huis voor zich-

zelf kunnen zetten, maar hij bouwde deze mooie, nieuwe ruimte om ons meer mogelijkheden te geven. Voor de inhuldiging in 2019 vloog iedereen over, zelfs Friedrich Kunath uit Los Angeles.’

Het beeld van één grote familie dringt zich op.

— **Rinus:** ‘Een enorm cliché, maar het klopt en het is Tims verdienste. Als student zag ik al dat hij de ongelooflijkste programma’s samenstelde en voelde ik dat ik alleen met hem wou werken. Doordat hij een controlefreak is, kan ik me concentreren in mijn atelier, waar ik het gelukkigst ben.’

— **Tim:** ‘Als we ’s avonds gaan eten zijn, gaat hij er vaak terug naartoe om er al rokend naar zijn werk te zitten kijken.’

— **Rinus:** ‘Dan stuur ik Tim een foto of gewoon “Tot morgen”. De voorbije tien jaar hoorden wij elkaar elke dag. We bezoeken ook samen buitenlandse tennisturnooiën vanuit een gedeelde passie voor de sport. Maar als we zelf spelen, is hij is gewoon te goed. Het tennisveld is het enige terrein waar er tussen ons altijd een kloofje zal gapen.’

Hoe gaan jullie om met elkaars kleine kantjes?

— **Rinus:** ‘Met veel humor. Onlangs had ik een gitaar gekocht en Tim lachte me gewoon uit. Na een maand bleek dat het inderdaad een bevestiging was.’

— **Tim:** ‘Hij mag mij plagen met mijn barslechte oriëntatievermogen.’

En met je hypochondrie?

— **Rinus:** ‘Nee, die heb ik ook, dus daarin zijn we lief voor elkaar.’

— **Tim:** ‘Toch hebben we zelfs daarin onze persoonlijke humor. Als ik zeg: “Ik had vandaag twee hartaanvallen”, antwoordt hij: “Dan had je een makkelijke dag. Ik had twee hartaanvallen én een tumor.”’

Kortom: alle ingrediënten voor een levenslange samenwerking zijn er?

— **Rinus:** ‘Zeker. We dromen nu al samen van het Moma en de Biënnale in Venetië.’

— **Tim:** ‘Zijn universum stap voor stap zien verbreden en er een apostel van mogen zijn: het blijft voor mij eten en drinken.’ ▶

DECIDED TO LEAVE MY STUDIO FOR GOOD I MADE IT EXTRA DIRTY AND LEFT AN AIR
RAPS OF MY PAST LIFE IN SOLITUDE WOULD BE VISITED BY HUGE NUMBERS OF TOURISTS WHO W
CANVAS ON THE
AT IT FROM BEH
ON THE
TE USE

'Ik laat mijn kinderen zijn werk niet kopen, hoe graag ze dat ook willen'

Sofie Van de Velde (48) en Bendt Eyckermans (27) vormen sinds enige tijd een stevige tandem. Voor Sofie was de ontdekking van Bendts werk een aha-erlebnis.

Bendt Eyckermans werkt tussen de beelden en in het atelier van zijn grootvader, de beeldhouwer Lode Eyckermans.

'Mijn persoonlijke zoektocht,' zegt Sofie, 'was altijd hoe ik nog gevoed kon worden door de klassieke schilder-kunstige conventies die ik al zo vaak had gezien (haar ouders zijn de galeristen Ronny en Jessy Van de Velde, red.). Wel, Bendt maakte die weer sexy. Ik vond het meteen heel dapper hoe hij zich niets aantrekt van het waardeoordeel dat rust op werk uit het verleden, maar dat net heel eigengereid vertaalt naar het hier en nu en naar zijn leefwereld. Het getuigt ook van een zeldzame intelligentie. *Amat*, het lijkt wel een liefdesverklaring.'

Bendt lacht. 'Ik laat straks een boeket rozen bezorgen.'

Hoe klinkt jouw lofzang op haar?

— **Bendt:** 'Sofie zet altijd alles op alles. Doordat ik daarop mag vertrouwen, kan ik focussen op wat telt: mijn intieme wereld weergeven in beelden zodat ik – beter dan met woorden – kan begrijpen waar ik mee zit. Zonder het schilderen zou ik zot worden.'

— **Sofie:** 'Zonder schoonheid zou ik ook aan bloedarmoede lijden. Het is weleens afmattend om intens met twintig kunstenaars samen te werken, zeker als die daags voor een tentoonstelling plots alles willen omgooien, maar elk nieuw werk geeft me een enorm geluksgevoel.'

Ben je altijd enthousiast over Bendts creaties?

— **Sofie:** 'Als ik me al eens iets minder aangesproken voel, is dat maar één mening. Het is cruciaal en interessant dat Bendt zo'n beeld dan toch tentoonstelt. Hij beslist ook of een werk naar ons gaat of naar zijn Londense galerie Carlos/Ishikawa. Dat

gebeurde ooit met een van mijn lievelingsdoeken, maar toen ik het in Londen zag hangen, kreeg ik koude rillingen, zo hard klopte het. Galeristen moeten hun ego temperen.'

— **Bendt:** 'Er zijn er nog altijd die hiërarchisch denken en zeggen: "Ik verwacht tegen dan tien doekjes", maar het is gevaarlijk om de kunstenaar zo te forceren. Sofie geeft me gelukkig alle ruimte om te creëren en zelf te leren uitmaken wat werkt en wat niet.'

Artiesten zeggen soms niet in te gaan tegen hun galerist, uit angst voor inkomensverlies.

— **Sofie:** 'Ze moeten zich vooraf goed informeren over het type galerij waarin ze stappen. Er zijn er veel die alleen kopen en verkopen, terwijl wij mikken op lange trajecten.'

— **Bendt:** 'In onze eerste gesprekken zei Sofie: "Wil je veel werk maken, goed, wil je een sabbatical nemen, ook oké." Net zo belangrijk vind ik het dat ze me beschermt tegen types die mijn schilderijen willen kopen om ze dan direct weer te veilen voor veel geld. Het is een tegennatuurlijke manier van groeien, waarbij klanten mogelijk volledig afhaken. Zo zijn al veel kunstenaarscarrières kapotgemaakt, maar ik kan vertrouwen op Sofies netwerk.'

Bespreken jullie alles van a tot z?

— **Sofie:** 'We voeren een zeer open dialoog, maar we besparen Bendt de vele aanvragen van verzamelaars. Het is aan ons om die te onderzoeken of af te houden als ze niet de juiste collectie hebben. Soms worden ze dan heel kwaad, maar Bendts werk moet

echt een plek krijgen die hem ook voedt. Daarom laat ik mijn kinderen nu niets van hem kopen, hoe intens ze dat ook willen.'

— **Bendt:** 'Ze zijn van mijn generatie, dus Sofie en ik babbelen weleens over hen. Maar voor intiemere zaken, zoals relatieadvies, heb ik mijn eigen dichte vrienden. Sofie is er vooral om projecten te realiseren. Dat ze dat doet vanuit een groot geloof in mijn werk, vind ik de best denkbare steun.'

Geen therapie in de galerie?

— **Sofie:** 'Tien jaar geleden probeerde ik een kunstenaar die diep zat uit de put te trekken, maar dan ga je als galerist te ver. Ik spring ook voorzichtig om met atelierbezoeken. Soms pushen kopers mij heel erg om te mogen langsgaan in Bendts atelier, maar ik vind dat een even intieme ruimte als een slaapkamer. Net zoals in de liefde ben ik constant voor Bendt in de weer, maar wil ik hem niet bruuskeren of sturen.'

— **Bendt:** 'Ze vindt het ook oké dat ik niet veel van mijn beelden verklaar. Gelukkig, want dat doet de magie afnemen. Als kijkers zelf associaties maken, leer ik ze ook beter kennen, ook al denken ze grappig genoeg dat ze mijn dagboek lezen.'

— **Sofie:** 'Dat is deels zo, want in zijn beelden spelen zijn prachtige lief en vrienden vaak een rol. Ik leerde hen kennen op een memorabel etentje na Bendts eerste solo bij ons. Die warme familie kreeg ik er gratis bij – geweldig, toch?' ◀